

Комисия за регулиране на съобщенията	
Вх. №	04-04-163
Дата:	15.06.16

**ДО
КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА
СЪОБЩЕНИЯТА**

**1000 София,
ул. „Гурко“ № 6**

На вниманието на д-р Веселин Божков - Председател

Относно: Обществено обсъждане на проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на предоставяне на висококачествен достъп в определено местоположение.

УВАЖАЕМИ Д-Р БОЖКОВ,

С решение №281 от 11 май 2016 г. Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) откри процедура по обществено обсъждане на проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на предоставяне на висококачествен достъп в определено местоположение (проект на решение).

Във връзка с провежданата процедура и в рамките на определения срок, с настоящото "Българската телекомуникационна компания" ЕАД (БТК) представя позицията си по поставения на обсъждане проект на решение.

БТК извърши цялостен и задълбочен анализ на проекта на решение, като извършеният анализ води до следните изводи:

- **проектът на решение кореспондира изцяло с реалната пазарна ситуация и отчита в максимална степен тенденциите при предоставяне на услуги от обхвата на пазара;**
- **приложеният за целите на анализа подход е в пълно съответствие с правилата за извършване на пазарни анализи съгласно европейската регулаторна рамка, вкл. Насоките на ЕК за извършване на пазарни анализи;**
- **развитието на ефективна конкуренция на разглеждания пазар не обосновава необходимост от продължаване на ex-ante регулация.**

Преди всичко бихме искали да посочим, че БТК достигна до същите изводи при самостоятелно изследване на пазара и определяне на единствено възможната за

неговото развитие посока. Предприятието анализира данните, с които разполага, както и пазарната ситуация на търсене и предлагане на услугата. Заключение на БТК от извършеното изследване напълно се прекрива от предложението на КРС за дерегулиране на разглеждания пазар. Ето защо считаме, че Регулаторът е осъществил структуриран, последователен и задълбочен анализ при изследване на пазара на едро на предоставяне на висококачествен достъп в определено местоположение.

В подкрепа на това твърдение ще реферираме към приложения от КРС подход при извършването на отделни етапи от анализа, като ще изложим конкретни аргументи за неговата адекватност и коректност.

I. Обхват на данните и разглеждан период

В рамките на проекта на решение КРС посочва, че данните на предприятията за 2014 г. и 2015 г. се използват като отправна точка за целите на анализа. Комисията не разполага с информация за MAN достъпа на едро за първата година от разглеждания период – 2013 г., поради което е направена оценка на база да предоставените от операторите данни за последните отчетни периоди - 2014 г. и 2015 г.

Считаме изборът от КРС подход за коректен и изцяло обоснован от конкретните обстоятелства. Промяната в пазарната дефиниция е в сила от 2014 г., когато е преразгледана препоръката на ЕК за съответните пазари¹. В тази ситуация обективно невъзможно е предприятията да предоставят данни на минал период, които да са в съответствие с новата дефиниция, тъй като организирането и набирането на данни за 2013 г. не е било подчинено на ревизираните критерии. Нещо повече, към този момент критериите все още подлежат на уточнение.

Извършването на оценка за минали периоди на база данни за последните отчетни периоди се очертава като най-подходящият подход, позволяващ адекватно да се оцени състоянието на пазара и тенденциите в неговото развитие. Коректността на изводите в проекта на решение се потвърждава и от факта, че за разглеждания период броят на предприятията, предоставящи услуги за висококачествен достъп на дребно нараства с 11, като само през 2015 г. са навлезли нови 8. Както КРС отбелязва, това е пряко следствие от наличието на засилен интерес към продукти на пазара на дребно на висококачествен достъп с постоянно нарастващи скорости и относително ниските разходи за изграждане и поддържане на съответната инфраструктура². Потенциалният ръст, който този пазар може да осигури в дългосрочен план оправдава решение за навлизане и инвестиции в развитието на инфраструктура, което се потвърждава и от изложеното от КРС в рамките на проекта на решение, а именно че 19 от предприятията разполагат с изключително добре развити оптични опорни мрежи³.

II. Пазар на висококачествен достъп на дребно

Изводите, до които КРС достига при изследване на отделните видове взаимозаменяемост се подкрепят изцяло от дългогодишния опит на БТК при предлагането на продукти от обхвата на разглеждания пазар. Трайната тенденция към преминаване към линии под наем с алтернативен интерфейс на пазара на дребно се наблюдава още при предходния кръг на пазарен анализ. Този процес се задълбочава за разглеждания период, а в краткосрочен план очакванията са атрактивността на традиционните линии под наем все повече да намалява. Изборът на крайните потребители е ориентиран преобладаващо към продукти, базирани на Ethernet протокол - линии под наем с алтернативен (Ethernet)

¹ Commission Recommendation of 9.10.2014 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services

² стр. 18 от приложение към Решение №281/11.05.2016 г. на КРС

³ стр. 20-21 от приложение към Решение №281/11.05.2016 г. на КРС

интерфейс и линии за висококачествен MAN достъп, които възприемат за взаимнозаменяеми от гледна точка функционални характеристики и цени.

Нещо повече, анализ на резултатите от реализираните миграции показва, че все по-често крайните потребители избират линии със съществено по-високи скорости в сравнение с ползваните до момента, като в общия случай това е свързано с незначителна промяна в ценовите нива.

Основна причина затова е големият брой на участници на пазара, които се конкурират помежду си, а в стремежа да затвърдят пазарните си позиции предприятията продължават да развиват оптични си мрежи, както и да проявяват гъвкава ценова политика, водеща до по-ниски цени като цяло. Изложените в приложението към проекта на решение данни подкрепят тези изводи по безспорен начин.

Следователно, протичащите пазарни процеси потвърждават изцяло изводите на КРС по отношение определяне обхвата на продуктовия и географски пазар на дребно, както и за наличието на конкурентна среда при предоставяне на услуги на дребно на този пазар.

III. Пазар на висококачествен достъп на едро

Съгласно предоставените от КРС данни броят на отдадените линии на едро от предприятията, осъществяващи дейност на пазара на дребно за последните два отчетни периода съставлява ~11% от общо предоставените линии на пазара на дребно.

Липсата на интерес към ползването на достъп на едро, вкл. осигуряван посредством инфраструктурата на БТК и то при регулирани условия (за линии под наем с капацитет до 8 Mbit/s) е пряко следствие от наличието на инфраструктурна конкуренция. Развитието на последната е стимулирано допълнително от потенциалния ръст в потреблението, който предоставянето на услуги от обхвата на пазара на дребно осигурява в дългосрочен план с оглед нарасналите потребности и промените в потребителските нагласи. Отливът от традиционните линии ще продължи, а вниманието ще бъде насочено към все по-високи скорости. Следвайки тази тенденция е резонно предприятията, предоставящи висококачествени услуги на дребно да се ориентират към ползването на MAN услуги на едро, доколкото от гледна точка на функционални характеристики последните отговарят на индивидуалните изисквания на бизнес потребителите, а в същото време са свързани и с по-ниски разходи. Повишеното търсене на такива алтернативни продукти за достъп на едро, осигуряващи еквивалентни характеристики на терминиращите сегменти линии под наем допълнително ще стимулира тяхното предлагане, особено когато това е свързано с ниски разходи за миграция за предоставящото достъпа предприятие.

В тази връзка сме на мнение, че изводите на КРС относно обхвата на продуктовия пазар кореспондират изцяло с изискванията на Препоръката и отразяват в пълна степен наблюдаваните пазарни тенденции.

Не на последно място бихме искали да обърнем внимание върху приложения от КРС подход при оценка на конкурентната среда на пазара на висококачествено достъп на едро. Подбраните от КРС критерии за установяване наличието на значително въздействие върху пазара, анализирането на конкретни обстоятелства и как те биха повлияли върху развитието на пазара, както и реферирането към констатации и заключения от предходния кръг на пазарен анализ допринасят за обективността на анализа и създават впечатление за изчерпателност, последователност и прецизност. Като пример в тази посока ще посочим реалното отчитане на ефекта от консолидирането на пазарни участници, а именно придобиването на "Близу Медия енд Броудбанд" ЕАД от "Мобилтел" ЕАД. Това е от съществено значение, доколкото и двете предприятия отчитат значителни пазарни позиции на редица хоризонтално и вертикално свързани пазари на едро и дребно. Още по-важно е да се отбележи, че всяко едно от тези предприятия разгръща и управлява сериозна по своя мащаб инфраструктура.

Изследването на пазарния дял, както и какъв е процентният дял на основните конкуренти на БТК, които предоставят услуги на пазара на дребно посредством заявяването на достъп на едро от БТК безспорно доказват липсата на възможност БТК да следва поведение, независимо от своите абонати и конкуренти. Нещо повече, изложените в приложението към проекта на решение данни показват наличие на ефективна и устойчива конкуренция на пазара на висококачествен достъп на едро и не обуславят необходимост от регулаторна намеса.

С уважение

Славена Павлова

Пълномощник на изпълнителния директор

